

UNSA ANG ISLAM?

Aduna ba kitay nakaplagan nga maanindot nga pagpatin-aw sa Unibirso? Aduna bay katuohang ibuat ipasabot sa tinago sa Kinabuhi? Nahibaloan ba nato nga walay pamilya nga maayo ang panginabuhian kung walay risponsabling namuno; walay siyudad nga magpabiling malampuson kung walay lig-ong nangulo; walay Nasod nga mag pabiling lig-on kung walay manguna. Nahibaloan usab nato nga walay butang nga nabuhi sa iyahang kaugalingon lamang. Nailhan usab nato nga ang kayutaan (Kalibutan) nag pabiling nag lihoc sa pinakamaanindot nga paagi, ug kini nag padayong masigihon sa madugayng kapanahonan. Atuabang ma sulti nga ang kining tanan wala gipahitabo? Atuabang mapasangil nga ang pagkamasigihon sa tawo ug sa tibuok kayutaan (kalibutan) na salagmaan o na taymingan lamang?

Ang Tawo usa lamang ka gamayng bug-os sa Kalibutan. Kung ang tawo nag huna-huna ug iyahang gitagaan ug bili ang kaayohan sa iyahang huna-huna, sa laktod, ang kaugalingon niyang kinabuhi ug pag mintinar ug uyon usab sa naka balansing patakaran. Kini nagpasabot nga adunay isa ka kabubut-on nga nag plano sa atuang pag mintinar, ug adunay makagagahom nga nag mugna sa mga butang ug nagpabilin silang mulihok nga maabtikon. Niining Kalibutana, tinuod nga adunay isa ka maanindot nga Gahom nga nag lihoc arun magpabiling maanindot ang tanang mga butang. Sa kaanindot nga kinaiyahan, sapagkatinuod adunay isa ka Magbubuhay nga nag buhat sa pinakaanindot nga pag buhat ug nag hatag sa tanang butang nga adunay ginahin nga tumong sa Kinabuhi.

Ang mga tawong kinasing-kasing nga nakasabot nag ila niining mag bubuhay nga gi tawag siyag Allah تعالی kay siya usab mismo namulong sa Balaang Qur'an nga Allah ang iyahang pangalan. (Qur'an Taha:14) Dili siya tawo tungod kay ang tawo dili siya makahimo sa ubang tawo ug sa tanang butang. Dili siya Idolo, ug dili usab siya Istatwa tungod isa niini dili makabuhay sa bisan sa ilahang kaugalingon ni unsa paman. Siya (Allah) lahi sa tanan niini. Siya (Allah) ang nag mugna sa tanang mga butang (Qur'an 6:102) ug taga mintinar sa tanan niini, ug siya Lahi' sa tanan niyang mga binuhay ug siya (Allah) labaw sa tanan niyang mga binuhay. Daghang mga pamaagi nga mailhan nato ang Allah تعالی, ug daghang butang nga masulti bahin kaniya. Ang mga maanindot ug mga lalom nga mga butang sa Kalibutan susama sa abring libro nga bisan asa mabasa mahitungod sa Allah تعالی. Labot pa, ang Allah تعالی maoy magatabang kanato arun mailhan siya sa pamaagi sa mga daghang Propheta ug mga tudlo nga iyahang gipadala sa mga katawhan. Ang mga Propheta ug mga katudluan nga iyahang gipadala sa mga katawhan nga nagpatin-aw, nag tudlo sa tanan nga kinahanglan natong mahibaloan bahin kaniya (Allah).

1

Ang bug-os nga pagdawat sa mga katudloan ug giya sa Allah ﷻ nga gipatin-aw ngadto ni Proheta Muhammad (saw) nga siya ang kahingpitan sa Relihiyong Islam sapag abot kaniya. Sa Islam, gitudlo ang pagtuo sa pagka isa sa Allah ﷻ ug pagkamakagagahom nga nag hatag sa katawhan ug kahibalo bahin sa Unibirso ug bahin kaniya. Ang susama niining pagtuoha nag hatag kaniyag kagawasan sa tanang kabalaka ug pag tuo-tuo sa pamaagi sa kanonayng paghandom sa maka gagahom nga Allah تعالی ug ang Obligasyon sa mga katawhan kaniya. Ang ingun aning pagtuoha nanginahanglan nga imuhang ipakita ug pagabuhaton. Ang pagtuo dili insakto kung wakay buhat kinahanglan usab nga imuhang ubanan sa mga buhat. Ang pagtuo sa isa lamang ka Dios (Allah) nanginahanglan sa pag tan-aw sa mga Katawhan isip isa ka Pamilya sa ilalom sa gahom sa labawng makagagahom Allah ﷻ, ang nag mogna sa tanan ug taga mintinar sa tanan. Labawng gi did-an sa Relihiyong Islam ang pangisip nga adunay nag binugtong tawo nga makaluwas sa katawhan, ang pagtuo sa Allah ﷻ ug pagsimba kaniya nga walay kauban subay sa tudlo sa Propheta ug pagbuhay sa mga kaayuhan ang bugtong dalan pangadto sa Langit. Kay ang matudl-id nga pakigkutay sa Allah ﷻ pagabuhaton nga wala nay kinahanglan ug tigpataliwala.

Ang Islam dili bag-ong Relihiyon. Kini usab ang minsahi ug sombanan nga gipadayag sa Allah ﷻ sa tanang mga Propheta. Ang uban kanila si Adan, Nowi, Abraham, Ismail, David, Moises, ug Hesus (ang kalinaw maanaa kanila) ug ngadto ni Propheta Muhammad (saw). Ug ang minsahi nga dipadayag ngadto ni Propheta Muhammad (saw) mao usab kining Islam snga halapad, hingpit ug pangkatapusan. Ang Qur'an ang kinaulahiyan giya, pagpatin-aw sa Allah ﷻ ug gikan niini diri gikuha ang mga kabalaudan sa Relihiyong Islam ug sa mga pamaagi sa Propheta Muhammad (saw). Ang Qur'an nag hatag ug basihan sa tanang mga butang: sa pagtuo, sa maayong pamatasan, mga nangagi sa mga katawhan, pag Simba, Kaalam, ug pakigkutay sa Tawo ug sa Dios (Allah), ug ang Pakigkutay sa Katawhan. Sa katibuk-ang pag panudlo niini napatindog ang lig-ong pamaagi sa katilingbanong katudloan, Kahibalo sa panginabuhian, Panggobyirno, Balaod sa pakigkutay sa Kalibutan ug uban pa. Ang Hadith nag patin-aw ug naghatag ug ditaly sa mga Birsikulo sa Balaang Qur'an.

2

MGA NAUNANG PAGTUA SA ISLAM (UNOM KAPAGTUA)

Ang tinuod ug sinsiro nga Muslim nagatuo sa mga magasunod nga mga nahaunang baruganan sa pagtuo.

1. Siya nagtuo sa nag inusarang Dios (Allah), ang pinaka taas ug walay kinutuban, Ang labawng makagagahom, ug ang labawng Maloloy-on ang nag buhat sa tanang mga butang ug taga mintinar.

2. Siya nagatuo sa tanang mga Propeta sa Allah ﷻ nga walay pag duha-duha. Kada kaliwatan adunay mga tigpahibalo o Propheta nga nag gikan sa Dios (Allah). Sila gipili sa Allah ﷻ arun pagatudloan ang mga katawhan ug arun ipatin-aw ug ipaabot ang Balaang minsahi. Ang Balaang Qur'an nag pahibalo sa mga kapangalanan sa Baynti Singko (25) ka mga Propheta. Si Propheta Muhammad (ﷺ) ang Silyo kinalasan, kinatapusan sa tanang mga Propheta.

3. Ang Muslim nagatuo sa mga Sinulat (Kasulatan) ug pagpatin-aw sa Allah ﷻ. Mao kini ang mga giya, sumbanan nga gidawat sa mga Propheta arun ipakita sa mga Katawhan ang insaktong dalan, Agianan paingon sa Allah ﷻ arun atuang mailhan. Ang Balaang Qur'an adunay paghisgot sa mga Sinulat (Kasulatan) ni Abraham, Moises, David, Hesus (ang kalinaw maanaa kanila). Ayha pa gigiya, gipatin-aw, gipahayag ngadto sa Propheta Muhammad ang balaang Qur'an nga nag konfirma sa unang mga kasulatan, Adunay mga nahaunang mga sinulat (kasulatan) nga gipahayag nga nangawala ra usab ug gipang-usab sa mga tawo nga wala nay Orihinal nga nagpabilin. Ang Bugtong Orihinal ug tibuok minsahi sa Allah ﷻ nga nag pabilin hangtod karun nga mao kini ang Balaang Qur'an.

4. Ang Muslim nagatuo sa mga Anghel nga binuhay sa Allah ﷻ. Sila mga Ispirituhanon ug mga kahibulongan nga binuhay sa Allah ﷻ nga kinaiyadnong dili magkinahanglan ug pagkaon, ilimnon, o pagkatulog. Gigahin nila ang ilahang panahon sa pagsimba sa Allah ﷻ. Sila masinundanun ug nag sirbisyo nga adunay nagkadaiyang mga gingbuluhaton. Sila makig Istorya lamang pagkahuman nga mag awhag o magmando ang Allah ﷻ, ug molihok sila isip sapag sunod lamang sa gimando kanila.

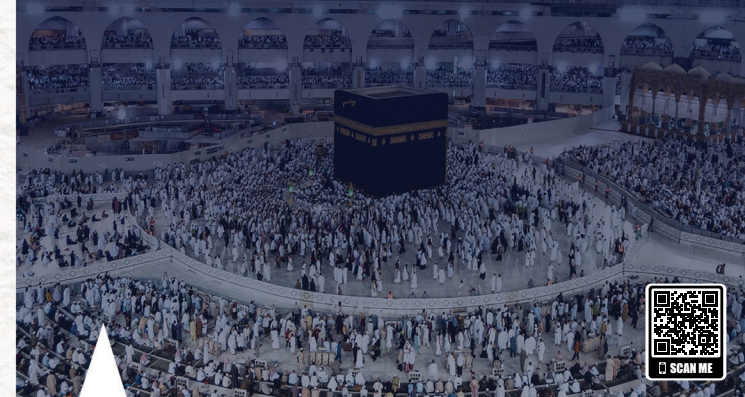
5. Ang Muslim nagatuo sa adlaw sapag Hukom. Muabot ang adlaw nga kining Kalibutana magun-ob. Ang mga minatay pagabanhawon arun mangatubang sa makatarunganong pag antos. Ang mga tawong adunay maanindot nga listahan mahatagan ug maabundahong pahalipay ug sila pasudlon sa Paraiso sa labawng maka gagahom (Allah). Ug ang mga tawong adunay dautang listahan sila paga silutan ug igalabay sa kalayo sa Impyirno.

3

UNSA ANG ISLAM?

Gihubad sa Binisaya ni Ustadh:

Ronald "Muhammad Abubakar" A. Filosofo
Nakahuman sa Almaarif Educational Center Baguio City Batch 21

Ug gi tama kini ni Sheikh:

Joraizd Abdul Aziz L. Esnain
Graduate of Islamic Law Shariah
Al-Imam Mohammad Bin Saud Islamic University Riyadh Ksa

Ug Ustadh:

Ahmad C. Tarusan
Graduate of Islamic Law Shariah
Jamiatul Muslim Mindanao Matampay Marawi City

Ug Brother:

Abdul Kareem Dofredo

Email: ronaldfilosofo00@gmail.com/
Facebook: Muhammad Abubakar'r Filosofo/
Cellphone #:09267914143 TM/09517220955 TMT

Ustadh Ebrahim Datumanong
MUSLIM PROPAGATOR

3. ZAKAH (ANG PAG LIMPYO SA KABTANGAN)

Ang literal nga pag pasabot sa Zakah paglimpyo sa Kabtangan. Ang pamaagi sa pagbasabot niini ang pag gahin sa tinuig nga kita sa bisan unsa man nga butang (2.5%) arun igahatag sa angayang pagahatagan. Sa pang Relihiyon nga kahulogan sa Zakah kini malalom nga kahulogan.

4. SAWM: (ANG PAG-PUASA)

Sa bulan sa Ramadhan, sugud sa pag sidlak sa Adlaw sa sayo sa kabuntagon hangtod sapag salop sa Adlaw, ang mga Muslim maglikay sapagkaon, sa pag-inom ug pakighilawas sa Asawa. Mao usab sila magalikay sa mga daotang pang huna-huna ug uban pang mga daotan nga gi bawal sa Islam, sa tanang Bulan labina sa Bulan sa Ramadhan. Kini nag tudlo sa pag higugma, sa pagka matinud-anon ug pag-ampo. Nag hatag kinig lig-ong paghigugma sa isig katawo, magma-antuson, pagkamatabangon ug lig-on sa kaugalingon.

5. HAJJ: (ANG PAG BISITA SA MAKKAH)

Kini kinihanglan nga Mabuhat sa tanang mga Muslim kung siya adunay makaya sapag gasto niini ug aduna siyay maayong panglawas nga makakaya sapag bisita sa Makkah. Kini mao ang pinakadako nga tinuig nga pagbisita ug pag tapok-tapok sa mga Muslim sa tibuok Kalibutan. Kini isa sa pagpamatuod sa kinatibuk-an sa Islam ug sapag inigsuonay ug sapag susama sa mga Muslim. (Ang Allah تعالی maoy labing nasayod sa tanan).

Para sa karagdagang kaalaman ay makigpag-ugnayan lamang sa amin:

LUZON

- Abdulqader Bongcoles : +63 969 124 6035
- Abdul Rashid Favre : +63 915 902 6893
- Abdulmalik Avenido : +63 967 012 5144
- Yusuf Ortiz : +63 908 599 0832
- Abu Zainoh : +63 928 357 7472
- Harun Coparito : +63 951 327 6151
- Rashid Indanan : +63 933 853 6030

VISAYAS

- Adela M. Doble : +63 967 012 5144
- Ayah Carreon : +63 927 386 7363
- Kholid Asmad : +63 997 451 8020

MINDANAO

- Rasheed Nanliza : +63 956 162 9161
- Abdullah Bael : +63 916 119 5602
- Ismael Español : +63 910 107 1072
- Oliver S. Jandayan : +63 904 882 4040
- Ebrahim Datumanong : +63 905 937 3347
- Abduhakim Omlay : +63 910 107 1895

6. Ang Muslim nagatuo sa Kapalaran dautan man kini o Kaayuhan. Ang Allah تعالی nag hatag ug sukod ug kalampusan sa kapalaran sa tanang mga binuhat uyon sa iyahang kahibalo ug sa walay sukod nga nahibaluan. Ang Muslim nagatuo sa gahom sa Allah تعالی nga nag huna-huna ug iyahang pagabuhaton ang iyahang gusto. Ang iyahang kahibalo ug ang iyahang gahom nagpabiling nagpatuman sa tanan niyang mga binuhat sa tanang higayon. Siya ang makahibalo ug ma luloy-on, ug unsa man ang iyahang gustohon adunay Importanting tumong. Kung kini atuang ma butang sa atuang kasing-kasing ug huna-huna. Atuang dawaton ang tibuok pag-tuo ang tanan niyang kagustohan bisan kini wala natu nasabtan sa kinatibok-an.

ANG LIMA KAHALIGI SA ISLAM

Sa Islam, ang pagtuo nga walay buhat patay. Ang pagtuo kinaiyadnong magmalig-on ug mahimong magmaabtikon. Piru sa dali' nga mawad-an mahitungod sa pagpatindog sa Obligasyon, kini dali' nga mahanaw ang kamaabtikon ug kadasig. Ang magasinod mao ang lima kahaligi sa Islam:

1. SHAHADATAIN:

(Ang pag saksi sa pagka isa sa Allah تعالی ug ang pag saksi sa pagka Propheta ni Muhammad)

Ang pagsaad nga walay laing simbahan ampuan gawas lamang sa Allah تعالی, ug si Propheta Muhammad (saw) iyahang sinugo sa tanang mga katawhan hangtod sa Adlaw Sapaghukom. Ang pagka Proheta ni Muhammad naghatag ug Obligasyon sa tanang mga Muslim nga pagasundon ang iyahang pagkinabuhi isip sumbanan.

2. SALAH: (Ang pag Ampo)

Ang pag ampo pagabuhaton kalima sa isa ka adlaw (5x aday) pamaagi sa katudluan ni Propheta Muhammad isip obligasyon kanato ngadto sa Allah تعالی. Gipa lig-on niini ang pagtuo sa Allah تعالی ug nag hatag kinig ka-awhag arun makabaton ug taas nga moralidad. Gilimpyo niini ang kasing-kasing ug gipalayo niini ang mga pagtintal sa kadaotan.

Ang mga pag Ampo pag Simba sa insaktong Oras niini:

- SALATUL FAJR** (Ang pag Ampo (simba) sa Sayo sa Kabuntagon)
- SALATUL DUHR** (Ang pag Ampo (simba) sa Udto)
- SALATUL ASR** (Ang pag Ampo (simba) sa Hapon)
- SALATUL MAGRIB** (Ang pag Ampo (simba) sa pag salop sa Adlaw)
- SALATUL ISHA** (Ang pag Ampo (simba) sa Gabii)